

Årsrapport 2024

KISTEFOS

Fra venstre: Direktør Kari Roll-Matthiesen, sjefskurator Kate Smith, årets kunstner Hurvin Anderson, den franske ambassadøren Florence Robine, grunnlegger Christen Sveaas, den italienske ambassadøren Stefano Nicoletti på sesongåpningen. Foto: Pontus Holmenäs.

Innhold

Kistefos	3
Året 2024	4
Årets kunstutstillinger.....	12
Årets skulpturer	16
Skulpturparken.....	18
Museumsfaglig virksomhet	19
Kommunikasjon og marked.....	22
Riksantikvar og drift	24
Finansiering	25
Styrets beretning	26
Resultat- og balanseregnskap.....	28
Noter til årsregnskap	30

Kistefos

AS Kistefos Træsliberi ble grunnlagt i 1889 av konsul Anders Sveaas (1840-1917). Fossefallet (Kistefossen) ga energi til å drive fabrikken. Træsliberiet produserte tremasse som ble benyttet i norsk og internasjonal papirindustri. I 1955 stilnet duren fra fabrikklokalene, men bygninger og maskiner ble bevart. Flere av maskinene er satt i drift igjen, og skaper en levende fabrikk for Kistefos' besøkende.

Stiftelsen Kistefos-Museet ble etablert i 1996 av Christen Sveeas og Jevnaker kommune. I 2019 byttet museet utad navn til Kistefos og beveget seg samtidig fra å være et museum til en destinasjon. I dag er Kistefos en unik kunst- og kulturdestinasjon beliggende i vakre omgivelser ved Randselva på Jevnaker. Kistefos er bygd på det tidligere fabrikkområdet til AS Kistefos Træsliberi og består av en av Europas viktigste skulpturparker for samtids-skulpturer, to kunstgallerier, samt et industrimuseum. Kistefos' visjon er å bevare bygningene og den industrielle arven, samtidig som man feirer det beste fra norsk og internasjonal samtidskunst. Skulpturparken utvides med ett eller flere store stedsspesifikke verk årlig. Hver sesong byr Kistefos på nye kunstutstillinger med anerkjente nasjonale og internasjonale kunstnere. Kunstutstillingene

vises i det tidligere fabrikklokalet Nybruket Galleri og vårt spektakulære museumsbygg – The Twist. En viktig oppgave for museet er å ivareta og bevare det som i henhold til Riksantikvaren er et nasjonalt bevaringsverdige teknisk-industrielt kulturminne etter AS Kistefos Træsliberis industrivirksomhet på Kistefos. I 2019 varslet Riksantikvaren oppstart av fredning av Kistefos-anlegget. Fredningen vil, i tillegg til å sikre Kistefos' kulturminneverdier, styrke verdien av innsatsen og investeringene som er gjort av stiftelsen og Riksantikvaren. Fredningsbestemmelsene vil gi retningslinjer for forvaltning og vedlikehold av anlegget. Utviklingen av Kistefos har blitt gjort mulig gjennom generøse donasjoner fra Christen Sveaas og hans selskap Kistefos AS.

Foto: Hans Haug, Visit Øst-Norge.

Året 2024

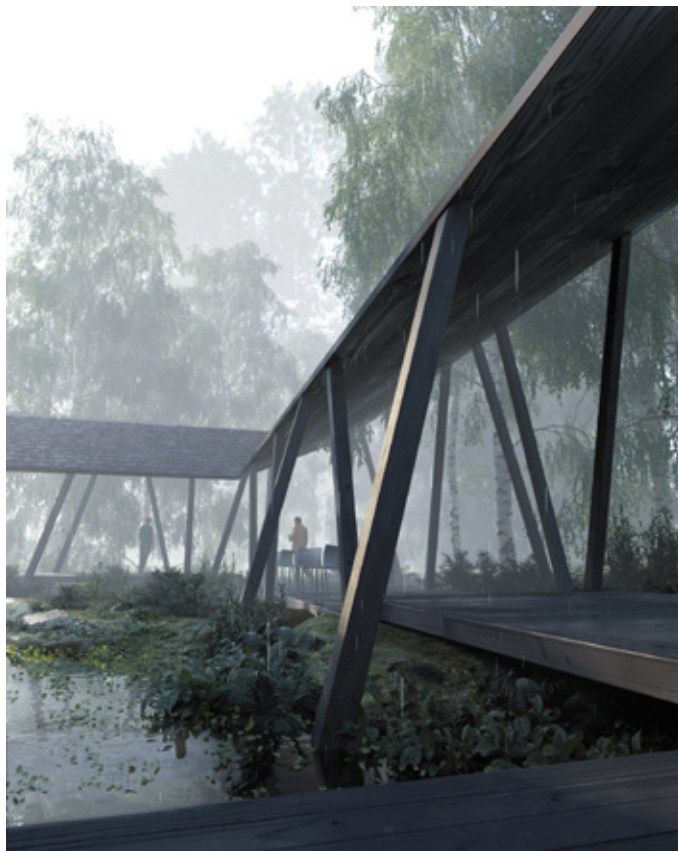
Foto: Jon Christian Bjone.

Kistefos er en sesongåpen kunst- og kulturdestinasjon som byr på skiftende kunstutstillinger, en imponerende skulpturpark og industrihistorie i naturskjønne omgivelser. Året 2024 holdt Kistefos åpent fra 4. mai til 13. oktober.

Året 2024 har vært et år med viktige beslutninger og spennende prosjekter som markerer et veiskille for Kistefos' videre utvikling. Styret har vedtatt bygging av både besøksenter og et nytt museumsbygg. En internasjonal arkitektkonkurranse for det nye museumsbygget ble lansert mot slutten av året. Parallelt har administrasjonen jobbet med finansiell støtte til et nytt formidlingsprosjekt i Tresliperiet.

Kunst- og utstillingsprogrammet har blitt godt mottatt av både publikum og anmeldere. Årets hovedutstilling i The Twist var Hurvin Andersons *Salon Paintings*, som åpnet sesongen den 29. april. I Nybruket Galleri ble Pipilotti Rists videoinstallasjon (*y)our lungs sound in an infinite forest*) åpnet 10. juni. Samtidig med Rist ble også kuratorprogrammet Springbrett realisert for første gang med utstillingen *Has My Place Forgotten Me?*, kuratert av Noor Bhangu. Kader Attias skulptur *Whistleblower* ble avduket i forbindelse med krepselaget den 19. august.

Juli ble en regntung måned, noe som påvirket besøkstallene negativt. Til tross for dette har sesongen vært full av aktiviteter. Blant høydepunktene var Issey Miyakes lansering av deres nye parfyme i The Twist, samt de tradisjonelle arrangementene Operafestival, Vintervandring, Kulturtreff og Familiedag. Styremedlem Peter Oscar Munthe-Kaas giftet seg også i The Twist

Besøksenteret, som skal åpne i 2026, er tegnet av arkitektkontoret Lundhagem.

Erik Wahlstrøm var styreleder for Stiftelsen Kistefos-Museet i 28 år. Foto: Elisabeth Wathne.

i august. Det ble arrangert kunstnersamtaler med både Hurvin Anderson og Kader Attia, og kurator for Springbrett, Noor Bhangu, arrangerte lesesirkel i forbindelse med årets Springbrett-utstilling. Nytt av året var at det ble arrangert familieaktiviteter gjennom hele høstferien, både i uke 40 og 41. Det har også blitt avholdt både en klassisk konsert og en jazzkonsert, og sesongens siste åpningsdag ble markert med fiolinist Christopher Tun Andersen i The Twist. Tun Andersen spilte på en fiolin utlånt av Anders Sveaas' Almennyttige Fond.

På det organisatoriske plan har 2024 vært et år med betydelige endringer. En kjær styreleder gjennom 28 år, Erik Wahlstrøm, gikk brått bort 19. juni, 78 år gammel.

Camilla Magnus ble innsatt som ny styreleder. Camilla har 25 års erfaring som advokat, de siste 12 årene som partner og leder for Selmers corporate-avdeling. Hun er spesialisert innenfor transaksjonsjus og selskapsrett, med omfattende erfaring fra både nasjonale og internasjonale transaksjoner. Camilla er kunstinteressert og kjenner den norske og internasjonale kunstscenen godt.

A/S Kistefos Træsliberi gjennomførte en omfattende oppussing av administrasjonsbygget, og administrasjonen flyttet inn i moderne lokaler rett før sommerferien, til stor glede for de ansatte.

Stillingen som assistent-kurator ble opprettet, og Live Drønen ble ansatt i stillingen.

Sesongåpning 4. mai

Lørdag 4. mai markerte starten på en ny sesong ved Kistefos. Åpningen startet i Træsliberiet med avdukingen av Tatiana Trouvés skulpturer *The Guardian* og *Bench*. William Flatmo, Direktør for Christen Sveaas' Kunststiftelse og Christen Sveaas' private samling siden 2010, ønsket publikum velkommen med en tale. Deretter fortsatte programmet i *The Twist*, hvor den franske ambassadøren Florence Robine foretok den offisielle åpningen av årets sesong. Direktør Kari Roll-Matthiesen og sjefskurator Kate Smith holdt også taler. Tradisjonen tro ble det servert pølser fra Kistefos Viltkjøtt og prosecco til alle besøkende denne dagen. Det ble også invitert til æreslunsj for kunstnerne og museets viktigste støttespillere på Nedre Vang Gård etter åpningen.

Camilla Magnus er innsatt som ny styreleder for Stiftelsen Kistefos-Museet. Foto: Sebastian S. Bjerkvik.

Grunnlegger Christen Sveaas under sesong-åpningen 4. mai. Foto: Pontus Holmenäs.

Åpning av Pipilotti Rist og Springbrett

Torsdag 13. juni markerte museet åpningen av utstillingene Pipilotti Rist – *(y)our lungs sound in an infinite forest*, og Springbrett-utstillingen *Has My Place Forgotten Me?*, kuratert av Noor Bhangu. Arrangementet ble holdt utenfor Nybruket. Det ble servert streetfood fra Øvre Kjekshus Gård og DJ Ora the Molecule sørget for stemningen gjennom hele kvelden.

Besøkstall

Kistefos endte totalt på 90 000 besøkende i 2024. I tillegg er det mange gjester som besøker parken utenfor åpningstid, og flere av disse løser ikke billett. Det faktiske besøkstallet er derfor trolig noe høyere.

Krepseleg og ny skulptur

Onsdag 21. august inviterte museets hovedsponsor Kistefos AS til krepseleg for venner og forretningsforbindelser av Kistefos AS, AS Kistefos Træsliberi og Kistefos. Årets krepseleg var ekstra stort, med rundt 140 alumni-studenter som gjennom årene har mottatt stipend fra Kistefos blant de inviterte. I denne forbindelsen ble Kader Attias verk *Whistleblower* avduket.

Sesongansatte og bemanning

I 2024 hadde museet 50 sesongansatte i stillingene som omviser, vertskap og vakt. Bemanningen besto av personer i alderen fra 16 til over 70 år, noe som bidro til et godt arbeidsmiljø og gode kundeopplevelser for våre besøkende.

Det var færrest ansatte i skuldersesongene mai–juni og september–oktober, mens høysesongen hadde størst bemanning. Som vanlig ble det

Krepseleg er en årlig begivenhet på Kistefos. Foto: Pontus Holmenäs.

flere endringer i bemanningen etter sommeren, da mange ansatte fikk annen jobb eller flyttet grunnet studier.

Venneforeningen

Museets venneforening har som mål å støtte opp om museets aktiviteter og spre kjennskap til Kistefos. Under sesongåpningen stilte venneforeningen opp med servering av pølser og prosecco til alle besøkende. De støttet også trykkingen av årets Skulpturparkhefte økonomisk, og bidro med familieaktiviteter i høstsesongen.

Medlemsklubb

Kistefos tilbyr medlemskap i Kistefos Medlem. Medlemskapet gir ubegrenset adgang til museet i ett år, gratis inngang på kuratorsamtaler og andre arrangementer, samt rabatter på kunstkataloger og utvalgte varer i museumsbutikken. Medlemmer får også gratis inngang på Henie Onstad Kunstsenter, Kode, Astrup Fearnley Museet, Louisiana Museum of Modern Art (Danmark) og Wanås Konst (Sverige).

Reiseliv

Kistefos var representert på Norwegian Travel Workshop (NTW) i Trondheim, 9.–11. april 2024. NTW er den største årlige samlingen for norske reiselivsbedrifter, med 370 internasjonale turoperatører og 350 norske aktører. Leder for utvikling og partnerskap gjennomførte møter med turoperatører fra inn- og utland. I tillegg deltok Kistefos på *A Taste of Norway* i København, hvor det ble gjennomført møter med reiseselskaper fra Europa og Asia.

I 2024 ble det også gjennomført ni visningsturer for både norske og internasjonale samarbeidspartnere innen reiselivet, inkludert Visit Oslo, Visit Øst Norge, Nordic Ways, Boost Nordics, og Color Line.

Guidede omvisninger er et populært tilbud. Foto: Hans Haug, Visit Øst-Norge.

Grupper og bookinger

I 2024 registrerte Kistefos 387 bookinger med totalt 9 952 gjester.

VIP-besøk

Museet har i 2024 mottatt et stort antall VIP-besøk fra kunstinteresserte og institusjoner verden over, og har blant annet hatt besøk av:

April

- President ved Centre Pompidou.

Mai

- Direktørrådet fra Montalvo Arts Center.
- Ledelse og International Council medlemmer fra Tate.

Juni

- Aspen Art Museum, direktør og «patrons».
- Art Gallery of Ontario, representert ved direktøren og kuratorer.
- VIP-gruppe fra USA, inkludert David Booth og hans gjester.

Juli

- Hennes Kongelige Høyhet Prinsesse Firyal av Jordan.

September

- Flere prominente museumsgrupper, bestående av direktører, sjefskuratorer og «trustees», besøkte Kistefos som en del av organiserte kunstreiser. Gruppene inkluderte:
 - Beyeler Museum: Direktør, sjefskurator og «trustees».
 - Norton Museum: Direktør og «trustees».
 - ICA Miami: Direktør og «trustees».
 - Victoria & Albert Museum: Direktør, kuratorer og «trustees».
 - Kettle's Yard, Storbritannia: Direktør og kuratorer.
- Tilbakemeldingene var svært positive, og Kistefos ble fremhevet som et høydepunkt på reisen.

Oktober

- Direktør og «trustees» fra The Museum of Fine Arts, Houston.

Museumsbutikken

Museumsbutikkens sortiment er basert på skandinavisk design og impulsvarer, med økende fokus på produkter knyttet til museets utstillinger og skulpturpark.

Artikler med Kistefos-logo er populære, og i 2024 ble sortimentet utvidet med flere spesialprodukter. Det ble også gjort en vellykket satsning på produkter for barn, inspirert av skulpturer som *Teddy*, *Viewing Machine* og *Octopus*, samt Kistefos' natur.

Omsetningen gikk noe ned sammenlignet med rekordåret 2023, noe som kan knyttes til lavere besøkstall i juli måned.

Kafédrift

Kafeen er en viktig inntektskilde for museet og tilbyr en meny med fokus på lokal mat fra regionen, inkludert elgkjøtt fra Kistefos Viltslakteri. Forhåndsbookede grupper kan velge fra en egen meny eller få skreddersydde alternativer.

Museets pergola fungerer som midlertidig innendørs spisested med plass til 50 gjester og brukes jevnlig gjennom sesongen.

Kafeen tilbyr lokalprodusert mat fra regionen. Nytt av året var en piknikkurv som kunne nytes i det fri. Foto: Nataliia Myronets og Iryna Bukina.

Fra arbeidet med ny strategi, fra venstre: Trude Vestland, Kistefos, Solveig Mildestvedt, McKinsey, Kari Roll-Matthiesen, Kistefos, Hege Elisabeth Johnsen, Kistefos, Martin Heggland, Kistefos, Cecilia Nybø, McKinsey, Nikolai Langguth, McKinsey, Nora Huseby, McKinsey, Nooria Akbar Pettersen, McKinsey. Partner i McKinsey Kjartan Kalstad, Maria Sandvik, Kistefos og Kristin Gamme Helgaker, Kistefos deltok også i møtet.

Etter sesongslutt sa den mangeårige kafédriveren Olav Lie Nilssen opp avtalen. I desember inngikk administrasjonen en ny avtale med Kunstpause AS som ny kafédriver.

Strategiarbeid for 2026–2031

I 2024 inngikk Kistefos en pro bono-avtale med konsultantselskapet McKinsey for å utvikle en strategi for perioden 2026–2031. Noe innledende research og informasjonsinnsamling ble påbegynt i 2024, men hoveddelen av arbeidet vil gjennomføres i 2025 i tett samarbeid med museets administrasjon.

Kistefos setter stor pris på støtten og kompetansen McKinsey bidrar med i dette arbeidet, som vil legge et solid grunnlag for museets videre utvikling.

Aktiviteter på Kistefos

Operakonsert

I samarbeid med Operafest Røykenvik ble det arrangert en pop-up operakonsert i parken 11. juni, finansiert av Sparebankstiftelsen DNB.

Sommerkonsert – Drammen symfoniorkester

Den 16. juli spilte Drammen Symfoniorkester sommerkonsert på kaféplassen. Orkesteret består av 55 amatør-musikere og har hatt noen av landets beste dirigenter. Konsertmester og folinsolist var Edward Daniel, og konserten ble dirigert av Jørn Fossheim.

Jazzkonsert – Solveig Sings Trio

18. august holdt Solveig Sings Trio en stemningsfull jazzkonsert på kaféplassen, hvor vokalist Solveig Borgen, pianist August Veseth, og bassist Morten Kvam fremførte kjente jazzklassikere. Dette var trioens tredje besøk på Kistefos.

Kunstnersamtale med Kader Attia og William Flatmo (til høyre).
Foto: Kistefos.

Kunstnersamtale – Kader Attia

Lørdag 21. september ble det arrangert en kunstnersamtale med kunstner Kader Attia og William Flatmo, Direktør for Christen Sveaas' Kunststiftelse og Christen Sveaas' private samling siden 2010. Arrangementet ble holdt i skogen sør for The Twist, i tilknytning til verket *Whistleblower*.

Kunstnersamtale – Hurvin Anderson

Lørdag 5. oktober ble det arrangert nok en kunstnersamtale, denne gangen med årets hovedutstilller Hurvin Anderson og Clarrie Wallis, direktør ved Turner Contemporary og tidligere seniorkurator for samtidskunst ved Tate, London. Samtalen fant sted inne i The Twist.

Sesongslutt med pop-up-konsert

På sesongens siste åpningsdag, søndag 13. oktober, ble det arrangert en pop-up konsert i The Twist med fiolinist Christopher Tun Andersen, som spilte på en fiolin utlånt av Anders Sveaas' Almennyttige Fond.

Kunstnersamtale med Hurvin Anderson og Clarrie Wallis. Foto: Kistefos.

Foto: Kristin Gamme Helgaker

Familieaktiviteter

Søndag 8. september arrangerte Kistefos familiedag med kreative og morsomme aktiviteter for alle aldre, inkludert maler- og snekkerverksted, hest og kjerre, ansiktsmaling og barnevennlige fristelser i kafeen. Den vennlige blekksprut-maskoten fra verket *Welcome to Our Planet* var også til stede i skulpturparken.

Nytt av året var en utvidet satsning på familieaktiviteter gjennom hele høstferien (uke 40 og 41). Besøkende kunne bygge fuglekasser i snekkerverkstedet, delta i male- og kreativt verksted i Formannsboligen – inspirert av hovedutstillingen Hurvin Anderson – *Salon Paintings* og utforske det interaktive formidlingskonseptet i Pipilotti Rists utstilling i Nybruket, som ble svært populært blant barna.

Event

Den 9. september var Kistefos vertskap for et arrangement med motehuset Issey Miyake da de lanserte sin nye duft LE SEL D'ISSEY. Eventet ble koordinert av det franske selskapet Parti Pris, i tett samarbeid med museet. Arrangementet samlet 60 gjester fra Europa, inkludert journalister, influensere og toppledelsen i Issey Miyake,

som fikk en omvisning av sjefskurator Kate Smith. Dagen inkluderte en workshop i The Twist, hvor duften LE SEL D'ISSEY ble lansert, samt omvisninger i skulpturparken.

Kistefos Kafé sto for servering av street food, og etter besøket dro gjestene videre til en gallamiddag i Den Norske Opera. Eventet ga museet egeninntekt og god synlighet i sosiale medier.

The Twist 5 år

18. september feiret vi femårsjubileet til The Twist, og jubileet ble markert med en inspirerende gjennomgang av byggeprosessen og et tilbakeblikk fra arkitektene bak det skulpturelle bygget. David Zahle fra BIG - Bjarke Ingels Group tok oss med gjennom alle lagene i prosessen med å skape The Twist.

Partnerskap

Jaguar Norge fortsatte samarbeidsavtalen som Kistefos' partner i 2024 og var sponsor for utstillingen Hurvin Anderson – *Salon Paintings* i The Twist.

Årets utstillinger 2024

Hurvin Anderson – *Salon Paintings*

Fra 4. mai til 13. oktober 2024 presenterte Kistefos den første soloutstillingen i Norden med malerier og tegninger av den anerkjente britiske kunstneren Hurvin Anderson. *Salon Paintings* sammenstilte verk fra hans berømte Barbershop-serie, fra de tidligste arbeidene i 2006 til nye malerier vist for aller første gang, som samtidig markerte avslutningen på serien.

Hurvin Anderson er født i Birmingham i 1965 av jamaicanske foreldre, og hans kunstneriske praksis er sterkt påvirket av hans bakgrunn. Etter studier ved Wimbledon School of Art og Royal College of Art i London, hadde han et viktig residensopphold i Trinidad i 2002. Oppholdet inspirerte ham til å utforske postkoloniale temaer knyttet til karibisk kultur, en tematikk som fortsatt preger hans kunst. I 2017 ble han nominert til Turner-prisen, og han regnes i dag som en av Storbritannias mest fremtredende malere.

Utstillingen var en del av en Europa-turné i samarbeid med The Hepworth Wakefield og Hastings Contemporary i Storbritannia, hvor den fikk strålende anmeldelser. The Telegraph og The Guardian ga begge utstillingen fem stjerner og fremhevet Andersons unike utforskning av barbersalongen som et kulturelt og sosialt ladet rom. Med en eksperimentell tilnærming til maleri bryter han

ned motivet i sine bestanddeler og gjensker det som en refleksjon over identitet, historie og minner.

Utstillingen inkluderte verk fra Christen Sveaas' Kunststiftelse og Christen Sveaas' Kunstsamling, samt politisk ladede arbeider som *Is it OK to be Black?* (2015). Dette verket, skapt for British Arts Council Collections 70-årsjubileum, viser skikkelser fra borgerrettighetsbevegelsen og fremhever barbersalongens rolle som et viktig sosialt rom i det svarte fellesskapet.

Hurvin Anderson beskrev selv sitt arbeid som en meditativ prosess, hvor repetisjon, dekonstruksjon og rekonstruksjon av motivet ikke bare utforsker barbersalongen, men også selve maleriet som medium. *Salon Paintings* var en visuelt slående og poetisk gripende utstilling som inviterte publikum til å reflektere over identitet, historie og tilhørighet.

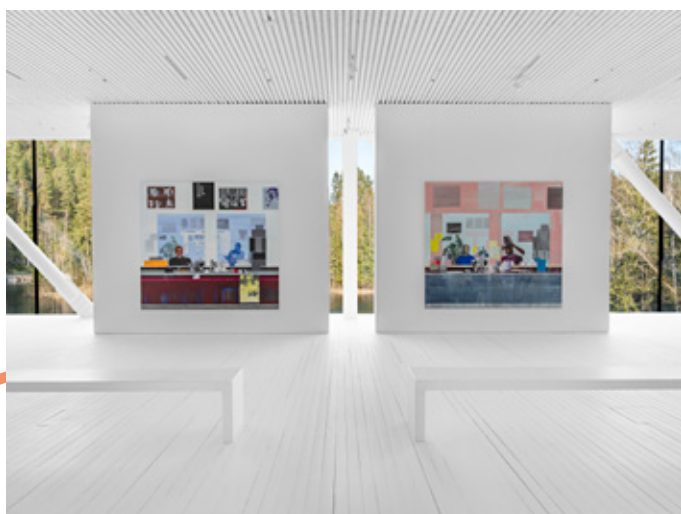

Foto: Vegard Kleven.

Foto: Vegard Kleven.

Foto: Vegard Kleven.

Foto: Vegard Kleven.

Pipilotti Rist – (y)our lungs sound in an infinite forest

Fra 14. juni til 13. oktober 2024 viste Kistefos en altoppslukende flerkanals videoinstallasjon av den sveitsiske kunstneren Pipilotti Rist (f. 1962) i Nybruket. Rist er en pionér innen video- og installasjonskunst og har vært en sentral skikkelse på den internasjonale kunstscenen siden 1980-tallet.

Utstillingen inkluderte videoverket *Lobe Of The Lung*, hvor publikum ble dratt inn i et drømmeaktig univers. Hovedpersonen Pepperminta, en rødhåret kvinne uten tilknytning til tid, klasse eller sted, beveger seg gjennom landskap der objekter forstørres og forvrenses. Når hun svømmer, blander menstruasjonsblodet seg med havet – en metafor for enhet med naturen og skapelse av liv.

Rists kunst visker ut grensene mellom virkelighet og fantasi, og hennes ekspansive installasjoner utforsker kropp, sanser og sårbarhet som en form for styrke. Bildene ble ledsaget av et psykedelisk lydspor skapt av Anders Guggisberg og Roland Widmer.

Rist har hatt utallige separatutstillinger verden over, blant annet ved MoCA Los Angeles, Louisiana Museum of Modern Art og The National Museum of Modern Art Kyoto.

Foto: Vegard Kleven.

Springbrett – Has My Place Forgotten Me?

Fra 14. juni til 13. oktober 2024 viste Kistefos utstillingen *Has My Place Forgotten Me?* i Nybrukets andre etasje. Utstillingen er den andre utstillingen som er realisert gjennom prosjektet Springbrett, et treårig kuratorprogram støttet av Sparebankstiftelsen DNB.

Utstillingen, kuratert av Noor Bhangu, utforsket temaet migrasjon gjennom verk fra Christen Sveaas' Kunststiftelse. Den samlet kunstnere fra ulike geografiske og historiske kontekster for å undersøke stedsfornemelse, tilhørighet og migrantestetikk.

Bhangu, som er kurator og forsker, ble valgt gjennom en åpen utlysning for unge kuratorer (21–35 år). Juryen fremhevet hennes intellektuelle presisjon, evne til å håndtere komplekse temaer og innovative bruk av en relasjonell kurateringsmodell.

Utstillingen inkluderte verk av blant andre Theaster Gates, Anish Kapoor, Hannah Ryggen, Taner Ceylan og Ahmed Umar.

Juryen besto av Dr. Isabella Maidment (ARoS Aarhus Kunstmuseum), Ruben Steinum (Office for Contemporary Art Norway), Apichaya Wanthiang (kunstner) og William Flatmo (Christen Sveaas' Kunstsamling).

Øverst til venstre:
Foto: Vegard Kleven.

Øverst til høyre:
Foto: Vegard Kleven.

Til venstre:
Foto: Vegard Kleven.

Årets skulpturer

Tatiana Trouvé – *The Guardian & Bench* (2024)

Tatiana Trouvé har latt seg inspirere av Kistefos' omgivelser, historie og mennesker i sine skulpturer *The Guardian* og *Bench* (2024). Verkene, utført i bronse, messing, aluminium, marmor og sodalitt, fungerer som voktere av både fortid og nåtid, og inviterer til refleksjon over sted, minner og menneskelige verdier.

Skulpturene fremstår som tidskapsler, der hver form representerer en fiktiv beskytter av Kistefos – en idéverner som knytter seg til politiske, økologiske og historiske spørsmål. De eksisterer i dialog med andre kunstverk og bringer frem historier og kunnskap som ellers kan gå tapt.

Trouvé (f. 1968, Italia) har siden 1990-tallet utfordret skulptur- og installasjonssjangeren gjennom sin utforskning av materialitet, minner og verdensforståelse utover det menneskelige. Hennes verk ved Kistefos henspiller på industrihistorien, naturen og samspillet mellom kunst og sted.

Tatiana Trouvé og Christen Sveaas på sesongåpningen hvor Trouvés verk ble avduket. Foto: Pontus Holmenäs.

Bench av Tatiana Trouvé.
Foto: Vegard Kleven.

The Guardian av Tatiana Trouvé. Foto: Vegard Kleven.

Whistleblower av Kader Attia ble avduket den 22. august.
Foto: Jon Christian Bjone, Studio Hei.

Kader Attia – *Whistleblower*

Kistefos avduket *Whistleblower* av Kader Attia den 22. august 2024. Verket, bestående av seks blå glasskulpturer, er plassert i skogen sør for The Twist og markerer det 55. tilskuddet til skulpturparken.

Kader Attias *Whistleblower* er en sterk refleksjon over spenningen mellom naturelementer og menneskeskapt gjenstander. Inspirasjonen for arbeidet kommer fra lyden som skapes når vinden blåser gjennom en flaskehals – et enkelt, men kraftfullt symbol på interaksjonen mellom natur og kultur. Gjennom dette verket utforsker Attia hvordan det immanente ved vårt naturlige miljø motstår påtrykket fra massekonsumets tidsalder, som er en sentral årsak til miljøødeleggelser.

Hver skulptur er nøye plassert av kunstneren og kan minne om varder, som tradisjonelt markerer stier i naturen. Den dytblå fargen refererer til regionens

historie med koboltglassproduksjon, blant annet ved Blaafarveværket (1776–1898) og Nøstetangen glassverk (1741–1777).

Gjennom *Whistleblower* kobler Attia fortid og nåtid, og inviterer oss til å revurdere vårt forhold til naturen – både individuelt og kollektivt.

Skulpturparken

Ved utgangen av 2024 var følgende skulpturer plassert på museumsområdet:

1. Ståle Kyllingstad, Installasjon, 1948
2. Nils Aas, Konsul Anders Sveaas 1840–1917, 2001
3. Nicolaus Widerberg, Tid, 1995
4. Beate Juell, Hingst, 1999
5. Kristian Blystad, Lekende hest, 1993
6. Bjarne Melgaard, Octopus, 1997
7. Kjell Nupen, Stille, stille, 1994
8. Kjell Nupen, Mediteraneo, 1993/94
9. Edgar Ballo, Blå tulipan, 1993
10. Fernando Botero, Female Torso, 1983
11. Tony Cragg, Articulated Column, 2001
12. Siri Bjerke, Samuraiens ridedyr den tredje dagen, 2001
13. Anne-Karin Furunes, Christen Sveaas, 2003
14. Olafur Eliasson, Viewing Machine, 2001
15. Fabrizio Plessi, Movimenti della Memoria, 2005
16. Michael Elmgreen & Ingar Dragset, Forgotten Babies # 2, 2005
17. Marianne Heske, Homage to Leo the Lion, 2006
18. Shintaro Miyake, Welcome to Our Planet!, 2004
19. Kristin Günther, Hesten, 2006
20. Tony Cragg, I'm Alive, 2004
21. Tony Cragg, Bent of Mind, 2005
22. Petroc Sesti, Energy/Matter/Space/Time, 2006
23. Magne Furuholmen, Hypnos Descending, 2007
24. Michael Elmgreen & Ingar Dragset, Warm Regards, 2006
25. Anish Kapoor, S-Curve, 2006
26. Claes Oldenburg & Coosje van Bruggen, Tumbling Tacks, 2009
27. Thomas Bayrle, Sternmotor Hochamt, 2010
28. Marc Quinn, All of Nature Flows Through Us, 2011
29. John Gerrard, Pulp Press (Kistefos) 2013
30. Fredrik Raddum, Beast of the Hedonic Treadmill, 2013
31. Fredrik Raddum, Catastrophic Road Signs, Sun, 1999
32. Per Inge Bjørlo, Slektstrea, Genbanken, 2013
33. Phillip King, Free to Frolic, 2015
34. Jeppe Hein, Modified Social Benches Kistefos #1 #2 #3 #4 #5, 2016
35. Jeppe Hein, Veien til stillhet, 2016
36. A Kassen, River Man, 2016
37. Ilya Kabakov, The Ball, 2017
38. Tony Cragg, Castor & Pollux, 2017
39. Lynda Benglis, Face Off, 2018
40. Yayoi Kusama, Shine of Life, 2019
41. Mark Manders, Silent Studio, 2019
42. Giuseppe Penone, Identity, 2019
43. Elmgreen & Dragset, Points of View, Part I, 2019
44. Elmgreen & Dragset, Points of View, Part II, 2019
45. Tony Oursler, Scat Skat Skatt, 2019
46. Lawrence Weiner, 2020 A BRANCH BENT TO THE POINT OF SNAPPING A TWIG CRUSHED TO DUST UNDERFOOT BRICK & MORTAR USED TO FORM A DAM TO INTERRUPT THE FLOW OF A WATERWAY
47. Magne Furuholmen, The Birthright, 2021
48. Carol Bove, PASANASAP, 2021
49. Ida Ekblad, A Deadly Slumber of all Forces, 2021
50. Pierre Huyghe, Variants, 2022
51. Tone Vigeland, SKULPTUR, I, 2022
52. Marianne Heske, Blue, 2023
53. Tatiana Trouvé, Bench, 2024
54. Tatiana Trouvé, The Guardian, 2024
55. Kader Attia, Whistleblower, 2024

Foto: Jon Christian Bjone, Studio Hei

Foto: Lena Brune.

Museumsfaglig virksomhet

Skoleformidling

Siden 2022 har Kistefos, i samarbeid med Sparebankstiftelsene Jevnaker Lunner Nittedal og Gran, invitert elever på 1., 4. og 8. trinn i disse kommunene på besøk. Formidlingsopplegget, utviklet i 2021, gir elevene en engasjerende innføring i skulpturparken, industrihistorien og kunst gjennom aktiviteter tilpasset alderstrinnene.

Målet er å styrke teambuilding, nysgjerrighet, kreativ tenkning og skaperglede. I løpet av 2024 deltok totalt 1870 elever og lærere i opplegget.

Hageutstillingen

Til sesongen 2021 ble det produsert en temporær utstilling om hagene ved A/S Kistefos Træsliberi under fabrikkens driftstid (1889–1955). Utstillingen inkluderte et interaktivt element der besøkende kunne designe sin egen blomst på mobil, og sende den til fremvisning på en digital blomstervegg. Utstillingen ble vist gjennom hele sesongen 2024.

Registrering og samlingsforvaltning

I løpet av 2024 har Kistefos ryddet og gjennomgått gjenstander som har vært spredt rundt i Tresliperiet. Disse er nå samlet og plassert i arkivgangen og tilhørende rom for å forhindre tap og skade, samt sikre bedre oversikt. Arbeidet fortsetter i 2025.

I desember 2023 ble gjenstander som tidligere var oppbevart i administrasjonsbygget, flyttet til arkivrommet, som har et mer stabilt klima og bedre bevaringsforhold. Gjenstander og dokumenter gjennomgås og får en permanent plassering. Registreringen av historiske fotografier og gjenstander i Primus og Digitalt Museum pågår og fortsetter i 2025.

Nytt formidlingskonsept for Sliperiloftet

I 2024 har Kistefos arbeidet med å sikre finansiering til et nytt formidlingskonsept på Sliperiloftet, utviklet av SixSides i tett samarbeid med museets administrasjon. Kistefos har sendt søknader og presentert prosjektet for ulike sparebankstiftelser, kommuner og potensielle bidragsytere. Kistefos opplever stor entusiasme rundt prosjektet og har fått med flere støttespillere. Arbeidet med ytterligere finansieringen av delprosjekter vil fortsette i 2025. Prosjektet skal ferdigstilles juni 2026.

Foto: Tomasz Majewski.

Kommunikasjon og marked

Pressedekning

Også i år kunne museet levere en omfattende presse-rapport med 97 artikler. Interessen for Kistefos er stor, både nasjonalt og internasjonalt. Blant høydepunktene var en artikkel om Hurvin Andersons utstilling i Artforum, samt omtaler i anerkjente magasiner som Ideat, Apollo, Architizer, Designboom, Elle og Vanity Fair. Årets kunstneriske program for 2025 ble lansert i desember.

Lokalt fikk både sesongåpningen og planene for det nye besøksenteret mye oppmerksomhet.

Jevnt over fikk årets utstillinger og skulpturer positiv omtale i pressen.

«Mellom kammer og speil står selve eksistensen på spill i Andersons malerier på Kistefos.»

– **Espen Haugli, Morgenbladet**

«Fransk-italienske Tatiana Trouvés skulpturer krever mer av betrakteren enn de andre og mer prangende skulpturene på Kistefos-museet.»

– **Justine Nyguen, Morgenbladet**

Nettsiden

Som forventet er trafikken høyest i sommermånedene, med en topp rundt sesongåpningen og en økning mot høstferien.

Aldersfordelingen viser at voksne fortsatt utgjør en stor andel av publikum, men det er positivt at gruppen 25–34 år har stabilisert seg, noe som indikerer at Kistefos tiltrekker seg flere småbarnsfamilier.

Sosiale medier

Til tross for Facebooks og Instagrams algoritmeendringer, som har gjort organisk rekkevidde mer utfordrende, har Kistefos opplevd stabil vekst i sine kanaler:

Facebook	2022	2023	2024
Antall følgere	28 748	34 561	36 200

Instagram	2022	2023	2024
Antall følgere	36 800	42 000	47 400

Vurderinger fra besøkende

Kistefos får gjennomgående svært høye vurderinger fra publikum:

- Tripadvisor: 4,5 av 5
- Traveller's Choice Award for femte år på rad
- Facebook: 4,9 av 5
- Google: 4,6 av 5

Nyhetsbrev

Museet har 5 266 abonnenter på nyhetsbrevet.

Åpningsraten ligger på 52 %, langt over gjennomsnittet på 24 % i Norge (B2C). I 2024 ble det sendt ut 18 nyhetsbrev, både på norsk og engelsk

Markedsføring

Museet jobber mot tre dedikerte målgrupper:

- Kultur og reiseliv
- Familier
- Kunstinteresserte

Ulike kampanjer rettes mot de forskjellige målgruppene gjennom året i relevante kanaler. Museet har to hovedtopper gjennom sesongen, knyttet opp mot sesongåpning og sommerferie. En litt mindre topp dedikeres til høsten, opp imot ferieavvikling og sesongslutt. I tillegg kjøres det egne kampanjer for hver av utstillingene, for medlemskap, salg av gavekort og opp imot alle arrangementer.

Museet annonserer både digitalt og på papir. Selv om dreiningen har gått mot mer digital annonsering de siste årene, har museet valgt å beholde enkelte trykte annonser. Her prioriteres premiumplasseringer i utvalgte redaktørstyrte medier.

Besøkeundersøkelse

Museet gjennomførte i år en omfattende spørreundersøkelse med 822 respondenter. Undersøkelsen ble gjennomført gjennom hele sesongen og gir verdifull innsikt i publikums sammensetning og opplevelse. Her er noen av hovedfunnene:

- 84 % sier at de ønsker å besøke museet igjen, mens 16 % er usikre – hovedsakelig fordi de er fra utlandet.
- 30 % av gjestene er internasjonale, en betydelig økning på 19 % fra i fjor. De største gruppene er fra USA (5,72 %), Tyskland (5,60 %) og Danmark (4,74 %).
- 71 % av de besøkende er svært eller middels kunstinteresserte, opp fra 58 % i fjor.
- 46 % besøkte Kistefos for første gang, ned fra 60 % i 2023.
- Gjestene gir svært høy score for naturen, helheten og The Twist.

Foto: Pontus Holmenäs.

Foto: Hans Haug,
Visit Øst-Norge.

Riksantikvar og drift

Bevilgninger fra Riksantikvaren 2024

Årets bevilgninger fra Riksantikvaren over statsbudsjettet 2024 (post 1429, kapittel 72) er i samsvar med omsøkte beløp.

Forvaltning, drift og vedlikehold

Riksantikvaren har i 2024 bidratt med:

- Kr 1 890 000 i tilskudd til forvaltning, drift og vedlikehold av bygningsmassen.
 - Inntil kr 325 000 i tilskudd til istandsetting.
- I tillegg er 2,3 årsverk finansiert med midler fra fylkeskommunen.

Tilskudd og utbetaling for 2025

Riksantikvaren har fattet vedtak om tilskudd for 2025:

- Inntil kr 280 000 til istandsetting.
- Inntil kr 1 765 000 til forvaltning, drift og vedlikehold (FDV).

Utførte FDV-oppgaver i 2024

Historiske bygg:

- Internkontroll elektro.
- Rutinemessig internkontroll av brannslukkerutstyr, nødutganger og rømningsveier.
- Internkontroll av brannalarmanlegg og alarmanlegg.
- Frostsikring i vinterhalvåret.

- Årlig vedlikehold av maskiner og anlegg i «Levende fabrikk».
- Bytte av vinduer på Bestyrerboligen som del av rehabiliteringen.
- Reparasjon, pussing og kalking av vegger og himling i Tresliperiet, Mesna og Nybruket.
- Løpende vedlikehold av fasader på historiske bygg.
- Årlig støvsanering i Tresliperiet.
- Utskifting av lyspærer i Tresliperiet.
- Spyling og rensing av takrenner, nedløpsrør og drenerør for å forhindre frostskafer.
- Kurs i tømremester- og murerarbeid.
- DHLR-kurs (førstehjelp) for ansatte.

The Twist:

- Maling av gulv og vegger i vinterhalvåret.
- Årlig service av alarm- og ventilasjonsanlegg.
- Bygging av vegger til utstillinger.

Finansiering

I 2024 mottok museet tilskudd til drift og prosjekter fra:

Til drift og skulpturer:

	Kroner
▪ Kistefos AS – skulpturer	17 559 910
▪ Kistefos AS – investeringer/prosjekter	21 523 296
▪ Stiftelsen Kistefos Museets Driftsfond	10 000 000
▪ Riksantikvaren	1 828 073
▪ Akershus Fylkeskommune	414 800
▪ Jevnaker Kommune	400 000
▪ Sparebank 1 Ringerike Hadeland	160 000
▪ Ringerike Kommune	250 000

Til prosjekter

▪ Sparebankstiftelsen DNB	1 000 000
▪ AS Kistefos Træsliberi	970 955
▪ Sparebankstiftelsen Jevnaker Lunner Nittedal	
Inngang	643 000
Skoleopplegg	501 843
Prosjekt	149 802
▪ Sparebankstiftelsen Gran – Skoleopplegg	
Inngang	169 143
Skoleopplegg	166 310
▪ Skogbrukets rentemidler	150 000
▪ Stiftelsen UNI	110 345
▪ Stiftelsen Kistefos Museets Venneforening	15 000
▪ Radisson RED	12 000

Årets skulptur:

Kistefos AS har forært Kistefos årets skulptur og betalt dens installasjon. Kistefos takker for dette uvurderlige bidraget til fortsatt utvikling av skulpturparken.

Vi takker våre sponsorer og samarbeidspartnere for viktige bidrag til drift og prosjekter.

Styrets beretning

Virksomhetens art

Stiftelsen Kistefos-Museet driver industrimuseum, skulpturpark og årlige kunstutstillinger organisert i et konsolidert museum. Virksomheten holder til i Jevnaker kommune.

Gaver og donasjoner

Museet har fått tre skulpturgaver i 2024. Skulpturene er donert av Kistefos AS.

The Guardian og *Bench* er skapt av den fransk-italienske kunstneren Tatiana Trouvé (f. 1968). Verkene ble avduket under museets sesongåpning lørdag 4. mai. *The Guardian* og *Bench* inngår som nummer 53 og 54 i skulpturparkens samling og er plassert i det historiske tresliperiet.

Trouvé har latt seg inspirere av omgivelsene, historien og menneskene som former Kistefos. Møysommelig har hun komponert disse skulpturelle objektene som minner om det som var, og voktere av det som er. Essensen av Kistefos er kapslet inn i skulpturene og inviterer til ettertanke og refleksjon.

Den tredje skulpturgaven, *Whistleblower*, består av seks fengslende glasskulpturer laget av den internasjonalt anerkjente kunstneren Kader Attia. Verket ble avduket under krepselaget 21. august og er plassert i den fredfulle skogen sør for The Twist. Verket inngår som nummer 55 i skulpturparkens samling.

Totale kostnader for skulpturer i 2024 er på kr 21 906 138.

Årets hovedutstilling, Hurvin Anderson – *Salon Paintings*, ble vist i The Twist gjennom hele sesongen. Utstillingen bestod av verker fra Andersons Barbershop-serie og utforsket skjæringspunktene mellom sted, identitet, fellesskap og kultur.

I Nybruket Galleri ble det vist et videoverk av Pipilotti Rist – en pionér innen video- og installasjonskunst. Utstillingen *(y)our lungs sound in an infinite forest* tok de besøkende med til et drømmeaktig univers med sterke farger og psykedeliske musikk.

Stiftelsen Kistefos-Museets Driftsfond har donert kr 10 000 000 til kunstutstillingene og museets drift.

Museet har også mottatt donasjoner fra andre private stiftelser, deriblant Sparebankstiftelsen DNB, som har finansiert utstillingsprogrammet Springbrett. Fra kommune og fylkeskommune har museet mottatt totalt kr 1 064 800.

Museet mottar årlig tilskudd fra Riksantikvaren. Tilskuddet knytter seg til bevaring av tekniske og industrielle kulturminner. Mottatt beløp er gitt til dekning av lønn for 2.3 årsverk, vedlikehold og drift av kulturminnet. Det er gitt støtte på kr 1 375 000 til dekning av lønnskostnader, og kr 453 073 til øvrige kostnader knyttet til drift og vedlikehold. Inkludert i dette beløpet er støtte til bytte av vinduer i administrasjonsbygget.

Viser til note 2 som spesifiserer tilskudd, gaver og donasjoner.

Årsresultat

Stiftelsens regnskap ble gjort opp med et årsresultat på kr 34 537 490. Bakgrunnen for det store overskuddet skyldes valg av regnskapsprinsipp for oppføringskostnadene/anskaffelseskost knyttet til skulpturer og investeringer.

Skulpturene og byggene anses som bevaringsverdige eiendeler i henhold til «God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner». Dette innebærer at anskaffelseskostnadene er bokført i balansen og aktivert som eiendeler, mens mottatte donasjoner er inntektsført direkte i resultatregnskapet. Det vises ellers til note 1 i regnskapet.

Ser man bort fra donasjoner relatert til nye skulpturer og investeringer, viser det underliggende årsresultatet for museets ordinære drift et underskudd på kr 4 545 716. Dette inkluderer øvrige tilskudd og gaver. Museet har mottatt betydelige donasjoner til bygging av besøkscenter og nytt museumsbygg. Byggene vil i sin helhet bli fullfinansiert av Christen Sveaas og hans selskaper.

Stiftelsens egenkapital er økt tilsvarende årsresultat og er bokført til kr 551 897 910 pr. 31.12.24.

Antall besøkende

Sesongen 2024 endte med et besøkstall på 90 000.

Besøksundersøkelsen

Museet gjennomførte en spørreundersøkelse med 822 respondenter. Gjestene gir svært høy score for naturen, helheten og The Twist.

Museumsbutikken Smia:

Butikkens omsetning i 2024 var kr 2 076 257, en nedgang fra kr 2 307 154 året før, hovedsakelig grunnet lavere besøkstall i høysesongen.

Kafedrift:

Kistefos Kafé drives av Hals AS. Museet mottar en prosentandel av omsetningen, som i 2024 utgjorde kr 615 787, ned fra kr 823 438 i 2023. Nedgangen skyldes lavere kaféomsetning samt høyere inntekt fra event i 2023.

Administrasjonsbygget

A/S Kistefos Træsliberi har gjennomført en omfattende oppussing av administrasjonsbygget, til stor glede for de ansatte ved museet.

Fortsatt drift

Styret mener at regnskapet gir et korrekt bilde av stiftelsens eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat.

Sykefravær

Sykefraværet i 2024 var på 0,82 %, en økning fra 0,78 % året før.

Arbeidsmiljø

Det har ikke vært noen arbeidsuhell i 2024.

Ytre miljø

Museets drift medfører ubetydelig forurensning på det ytre miljøet.

Likestilling

Ved utgangen av 2024 hadde museet tolv fast ansatte, hvorav ni kvinner og tre menn. Dette inkluderer én prosjektstilling.

Styret består av fem medlemmer og tre varamedlemmer, hvorav to er menn og tre kvinner. Styret har ikke funnet det nødvendig å iverksette spesielle tiltak for likestilling.

Jevnaker, 07.03.2025

Camilla Magnus
styreleder

Christen Sveaas
nestleder

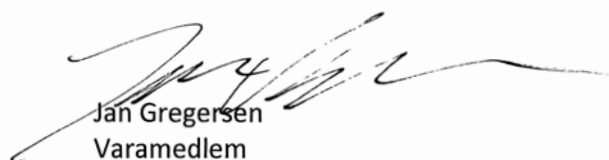
Marie Nipper
styremedlem

Peter Oscar Munthe-Kaas
styremedlem

Berit Brørby
styremedlem

Jan Gregersen
Varamedlem

Kari Roll-Matthiesen
Museumsdirektør

Resultat- og balanseregnskap

Resultatregnskap for 2024, Stiftelsen Kistefos-Museet

(Beløp i hele kr)	Note	2024	2023
Salgsinntekt	2	18 585 618	20 058 021
Donasjoner til kunst og investering	2	39 083 205	8 825 000
Andre tilskudd og gaver	2	17 041 271	17 595 819
Sum driftsinntekter		74 710 094	46 478 840
Varekostnad		(2 439 252)	(2 496 089)
Lønnskostnad	3	(16 597 304)	(14 915 668)
Avskrivning på varige driftsmidler	4	(1 573 593)	(874 027)
Annen driftskostnad	7	(19 446 191)	(13 151 078)
Sum driftskostnader		(40 056 340)	(31 436 862)
Driftsresultat		34 653 754	15 041 978
Annen renteinntekt		134 535	3 708 839
Annen finansinntekt		75 337	18 161
Annen finanskostnad		(326 137)	(43 707)
Resultat av finansposter		(116 265)	3 683 293
Årsresultat		34 537 490	18 725 270
Overføringer			
Overført til annen egenkapital		34 537 490	18 725 270
Sum overføringer		34 537 490	18 725 270

Balanse pr. 31. desember 2024, Stiftelsen Kistefos-Museet

(Beløp i hele kr)	Note	2024	2023
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Museumsbygg The Twist	4	177 797 951	177 797 951
Besøksenter	4	13 575 354	1 495 654
Nytt museumsbygg	4	2 991 548	-
Annen fast eiendom	4	28 377 083	28 565 417
Skulpturer, kunst og andre museumsgjenstander	4	338 681 152	316 775 014
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	4 102 755	2 560 337
Sum anleggsmidler		565 525 843	527 194 372
Omløpsmidler			
Varebeholdning		581 582	424 537
Fordringer			
Kundefordringer		183 349	224 270
Andre fordringer		3 152 023	744 612
Sum fordringer		3 335 372	968 882
Bankinnskudd, kontanter o.l.	5	2 554 983	8 432 172
Sum omløpsmidler		6 471 938	9 825 591
Sum eiendeler		571 997 781	537 019 963

Balanse pr. 31. desember 2024, Stiftelsen Kistefos-Museet

(Beløp i hele kr)

	Note	2024	2023
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Stiftelseskapital	6	380 000	380 000
Annen innskutt egenkapital		140 920 515	140 920 515
Sum innskutt egenkapital		141 300 515	141 300 515
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		410 597 395	376 059 906
Sum opptjent egenkapital		410 597 395	376 059 906
Sum egenkapital		551 897 910	517 360 421
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		2 779 872	2 265 138
Skyldige offentlige avgifter		1 105 198	1 138 979
Annen kortsiktig gjeld	2	16 214 801	16 255 425
Sum kortsiktig gjeld		20 099 871	19 659 542
Sum gjeld		20 099 871	19 659 542
Sum egenkapital og gjeld		571 997 781	537 019 963

Jevnaker, 07.03.2025

Camilla Magnus
styreleder

Christen Sveaas
nestleder

Marie Nipper
styremedlem

Peter Oscar Munthe-Kaas
styremedlem

Berit Brørby
styremedlem

Jan Gregersen
Varamedlem

Kari Roll-Mathiesen
Museumsdirektør

Noter til årsregnskap

NOTE 1 – REGNSKAPSPRINSIPPER

Formål

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser, god regnskapsskikk for små foretak og god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner.

Inntektsføring

Inntektsføring skjer på det tidspunktet tilsagn og midler er mottatt. Kostnader medtas i den perioden de påløper. Stiftelsen er ikke skattepliktig for sin virksomhet.

Anleggsmidler/langsiktig gjeld

Varige driftsmidler som er anskaffet for egne midler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Det er tidligere foretatt ekstraordinære nedskrivninger av driftsmidler, som inngår i Stiftelsens sliperisamling samt utstyr til diverse sikringstiltak, som ansees å ha en virkelig verdi som er betydelig lavere enn anskaffelsesverdi. Denne lavere verdien ansees ikke å være forbigående.

Fra 2016 er skulpturer, som er gitt i gave eller donert, balanseført i stiftelsens regnskap. Skulpturene er balanseført til opprinnelig kostpris. I henhold til god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner og behandlingen av bevaringsverdige eiendeler foretas det ikke avskrivninger.

Kostnader i forbindelse med nytt museumsbygg er aktivert i balansen. I henhold til god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner og behandlingen av bevaringsverdige eiendeler foretas det ikke avskrivninger. Donasjonene til nytt museumsbygg inntektsføres i sin helhet i regnskapet når stiftelsen får en juridisk rettighet til tilskuddet. Det fremstår derfor i regnskapet som om museet har et betydelig overskudd.

Omløpsmidler/Kortsiktig gjeld

Som følge av at Stiftelsen har økt sin aktivitet rundt salg av diverse varer, har dette også medført en økning av varebeholdningen. Fra 2021 er varebeholdning bokført i regnskapet.

Det er opprettet pliktig tjenestepensjonsordning for stiftelsens ansatte.

NOTE 2 – INNTEKTER OG MOTTATTE GAVER

Salgsinntekter:

	2024	2023
Billetter	10 726 566	11 464 059
Butikk	3 072 114	3 329 258
Parkeringsavgift	1 859 723	1 876 342
Kistefos Kafe ´ overskuddsandel	615 787	823 438
Andre inntekter	2 311 428	2 564 924
Sum salgsinntekter	18 585 618	20 058 021

Spesifikasjon av tilskudd, gaver og donasjoner:

Stiftelsen har i 2024 mottatt gaver, tilskudd og donasjoner, deler av dette er til innkjøp av årets skulptur, samt andre investeringer.

	2024	2023
Kistefos AS	39 083 205	16 043 125
Stiftelsen Kistefos Museets Driftsfond	10 000 000	4 000 000
Riksantikvaren	1 828 073	1 678 476
Sparebankstiftelsen Jevnaker/Lunner	1 294 645	1 124 528
Sparebankstiftelsen DNB	1 000 000	
AS Kistefos Træsliberi	970 955	
Akershus fylkeskommune, driftstilskudd	414 800	470 000
Jevnaker kommune, driftstilskudd	400 000	400 000
Sparebankstiftelsen Gran	335 453	327 418
Ringerike kommune, driftstilskudd	250 000	60 000
Sparebank 1 Ringerike Hadeland	160 000	260 272
Statsforvalteren Østfold Buskerud	150 000	
Stiftelsen UNI	110 345	500 000
Anders Sveaas Allmenntilleggsfond	100 000	
Radisson RED Oslo Airport	12 000	
Kistefos Venneforening	15 000	20 000
Sat Sapienti		200 000
Erstatning etter ekstremværet Hans		1 337 000
Kulturdepartementet, driftstilskudd	-	-
Kulturdepartementet, gaveforsterkning	-	-
Sum tilskudd, gaver og donasjoner	56 124 476	26 420 819

2024: Kr 0 av beløpet fra Kistefos AS gjelder donasjoner til drift, kr 21 523 296 gjelder gavedonasjoner til skulpturer og kr 17 559 910 gjelder donasjoner til andre investeringer.

2023: Kr 7 218 125 av beløpet fra Kistefos AS gjelder donasjoner til drift, kr 5 387 500 gjelder gavedonasjoner til skulpturer og kr 3 437 500 gjelder donasjoner til andre investeringer.

Donasjoner fra Kistefos AS er inntektsført i sin helhet, men er utelukkende donasjoner som har gått til dekning av kostnader vedrørende skulpturer og andre investeringer som er ført som en eiendel i balansen.

Museet mottar årlig tilskudd fra Riksantikvaren. Tilskuddet knytter seg til bevaring av tekniske og industrielle kulturminner. Mottatt beløp er gitt til dekning av lønn for 2.3 årsverk, vedlikehold og drift av kulturminnet. Det er gitt støtte på kr 1 375 000 til dekning av lønnskostnader, og kr 453 073 til øvrige kostnader knyttet til drift og vedlikehold. Inkludert i dette beløpet er støtte til bytte av vinduer i administrasjonsbygget.

Pr. 31.12.24 har Kistefos AS i tillegg ytet et lån på kr 13 683 115 til Stiftelsen Kistefos-Museet. Lånet gjelder oppføring av museumsbygget The Twist.

NOTE 3 – LØNSKOSTNADER ETC.

Lønnskostnader består av følgende poster:

	2024	2023
Lønnskostnader	13 301 392	12 523 771
Arbeidsgiveravgift	2 111 330	1 899 932
Styrehonorar	260 000	175 000
Andre ytelser	924 582	316 965
Sum lønnskostnader	16 597 304	14 915 668
Antall utførte årsverk	18	18

NOTE 4 – VARIGE DRIFTSMIDLER

	Nytt toalettbygg	Museums- bygg The Twist	Besøks- senter	Nytt museums- bygg	Tomt og eiendom	Sliperi- samling
Anskaffelseskost 1.1.2024	6 790 530	177 797 951	1 495 654	-	23 535 005	670 911
Tilgang i året			12 079 699	2 991 548	212 349	
Avgang i året					-	
Anskaffelseskost 31.12.2024	6 790 530	177 797 951	13 575 354	2 991 548	23 747 354	670 911
Akk. avskrivninger 1.1.2024	679 050				1 081 068	
Årets avskrivninger	135 810				264 873	
Akk. nedskrivninger 1.1.2024						620 911
Årets nedskrivninger						
Verdi i balansen 31.12.2024	5 975 670	177 797 951	13 575 354	2 991 548	22 401 413	50 000

	Arkiv	Maleri- samling	Museums- gjenstander	Mask./bil inventar	Skulpturer	TOTALT
Anskaffelseskost 1.1.2024	190 530	947 690	415 000	7 479 596	315 527 324	534 850 191
Tilgang i året				2 715 328	21 906 138	39 905 063
Avgang i året						-
Anskaffelseskost 31.12.2024	190 530	947 690	415 000	10 194 924	337 433 462	574 755 254
Akk. avskrivninger 1.1.2024	115 530			3 816 509		5 692 157
Årets avskrivninger	5 000			1 167 910		1 573 593
Akk. nedskrivninger 1.1.2024			115 000	1 227 750		1 963 661
Årets nedskrivninger						-
Verdi i balansen 31.12.2024	70 000	947 690	300 000	3 982 755	337 433 462	565 525 843

NOTE 5 – BANKINNSKUDD

Av bankinnskuddet representerer kr 538 985 skattetrekk fra de ansatte.

NOTE 6 – EGENKAPITAL

Stiftelsens grunnkapital på kr 380 000 er skutt inn av:

Christen Sveaas	300 000
Jevnaker Kommune	50 000
Ringerike Kommune	30 000
Sum grunnkapital	380 000

NOTE 7 – DRIFTSKOSTNADER

	2024	2023
Rep. og vedlikehold, bygninger	1 603 937	634 298
Rep. og vedlikehold, øvrig	632 841	566 483
Kostnader skulpturer	1 107 695	1 832 139
Kunstutstilling	3 683 244	3 298 790
Juridisk bistand*	59 600	-4 513 195
Regnskap og revisjon	250 806	240 625
Sikring og vektertjenester	264 223	276 168
Andre honorarer og eksterne tjenester	1 733 715	1 941 391
Forsikringer	789 766	721 588
Kontor, data og porto	1 382 949	1 173 313
Leie av lokaler/eiendom	615 287	401 900
Strøm, varme	788 241	1 139 256
Markedsføring	2 226 344	1 640 926
Renhold	1 157 391	1 081 587
Andre driftskostnader	3 150 152	2 715 809
Sum driftskostnader	19 446 191	13 151 078

* Negativt beløp i 2023 er som følge av utbetaling av saksomkostninger, som både er reduksjon av årets og tidligere års kostnader knyttet til erstatningssak mot BIG.

NOTE 8 – RESULTAT AV DRIFT

Donasjoner til kunst og investering går utelukkende til dekning av kostnader vedrørende skulpturer og andre investeringer som er ført som eiendel i balansen. Oppstillingen nedenfor viser stiftelsens resultat når man ikke tar hensyn til dette tilskuddet.

	2024	2023
Salgsinntekt	18 585 618	20 058 021
Andre tilskudd, gaver og donasjoner	17 041 271	17 595 819
Sum driftsinntekter	35 626 889	37 653 840
Varekostnad	2 439 252	2 496 089
Lønnskostnad	16 597 304	14 915 668
Avskrivning på varige driftsmidler	1 573 593	874 028
Annen driftskostnad	19 446 191	13 151 078
Sum driftskostnader	40 056 340	31 436 863
Driftsresultat	(4 429 451)	6 216 977
Annen renteinntekt	134 535	3 708 839
Annen finansinntekt	75 337	18 161
Annen finanskostnad	326 137	43 707
Resultat av finansposter	(116 265)	3 683 293
Sum driftskostnader	(4 545 716)	9 900 270

For 2023 ble resultatet påvirket av utfallet av rettssaken mellom museet og arkitektfirmaet BIG. Saken ble behandlet i tre rettsinstanser. Museet vant en klar seier på alle punkter, og med dekning av saksomkostninger, senest i høyesterett.

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i Stiftelsen Kistefos-Museet

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Kistefos-Museet som viser et overskudd på kr 34 537 490. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2024, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2024 og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av stiftelsen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen er konsistent med årsregnskapet og inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldene lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon.

Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For revisors oppgaver og plikter se: <https://revisorforeningen.no/om-revisjon/revisjonsberetning-revisors-oppgaver-og-plikter/>

DOKKA, 11. mars 2025
Nilsons Revisjonskontor AS

Bård Axel Nilson
Statsautorisert revisor

KISTEFOS

Samsmoveien 41
N-3520 Jevnaker
Tel: +47 61 31 03 83
www.kistefosmuseum.no